

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Žalany

Číslo projektu: CZ. 1.07/1.4.00/21.3210

Téma sady: Zeměpis 8. – 9.

Název DUM: VY_32_INOVACE_5B_1_Ochrana_přírody_a_krajiny_národní_parky

Vyučovací předmět: Zeměpis

Název vzdělávacího materiálu: Ochrana přírody a krajiny – národní parky

Autor: Mgr. Barbora Jurčíková

Datum vytvoření: květen 2013

Anotace: Materiál slouží k výkladu a procvičování tématu „Ochrana přírody a krajiny ve světě“, s důrazem na národní parky v ČR, USA, Kanadě a blízkém Chorvatsku.

Očekávaný výstup: Žák vlastními slovy vysvětlí problematiku a nutnost ochrany přírody a krajiny, diskutuje nad souvisejícími tématy, ví, co a proč je předmětem ochrany v nejznámějších světových národních parcích.

Věková skupina, ročník: ZŠ, 9. tř.

Metodické pokyny: Před touto hodinou je vhodné se žáků zeptat, zda již navštívili nějaký národní park ať už v ČR, či v zahraničí, aby případně mohli přinést nějakou vlastní fotodokumentaci a povyprávět o vlastních zážitcích. Snímky 4 – 16 slouží k výkladu a případné diskuzi a vyprávění žáků o vlastních zážitcích, nebo o tom, co si pamatují o NP v ČR z učiva o České republice. Během videa může vyučující žákům pokládat doplňující otázky, nebo si k němu připravit předem menší doplňovací test s otázkami k filmu. Opakování pak slouží křížovka na konci prezentace.

Pomůcky: sešit, připojení k internetu, příp. publikace (obrázky) národních parků.

Časový harmonogram: 30 – 40 min.

OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

NÁRODNÍ PARKY

CO A PROČ CHRÁNÍME?

- Ochrana krajiny – činnost, zaměřená proti škodlivému využívání přírodních zdrojů
  - Ochrana málo narušených ekosystémů
  - Soustava chráněných území
- Několik kategorií chráněných území
  - Nejvyšší jsou národní parky

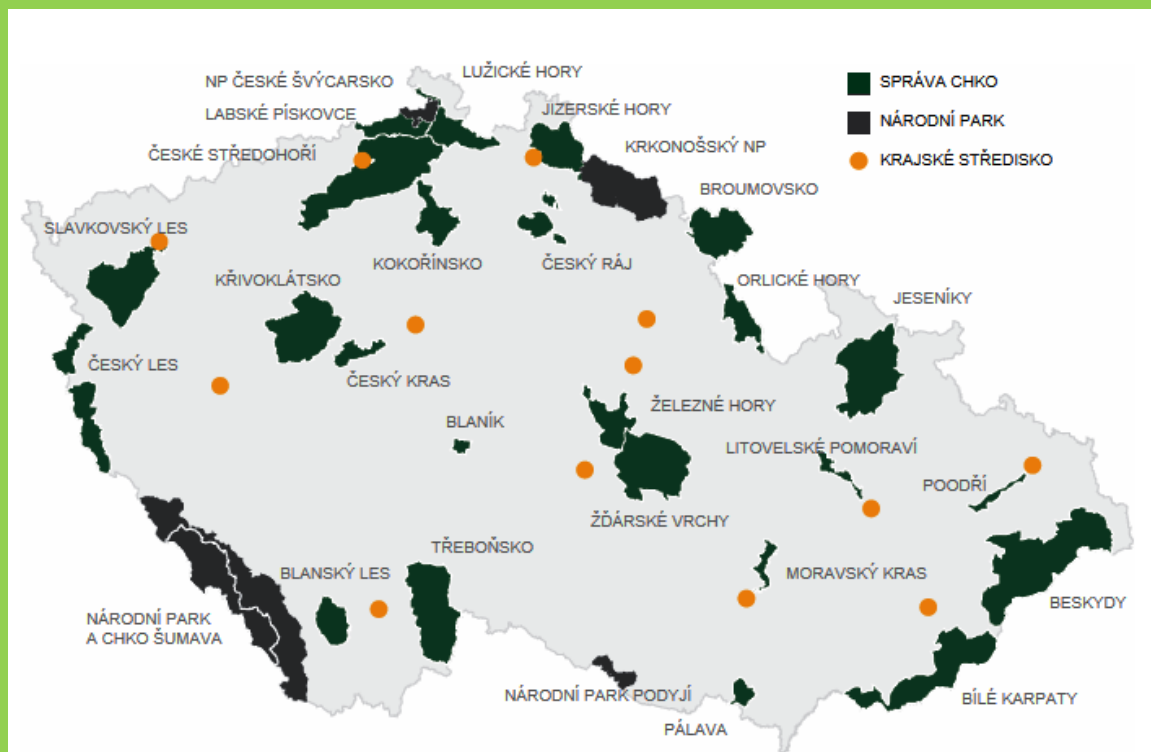
ZÁKON O NÁRODNÍCH PARCÍCH

- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přírozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam, přičemž veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením.

NÁRODNÍ PARKY V ČR

- Nejstarší – KRNAP (pozůstatky zalednění)
- Nejmladší – České Švýcarsko (pískovcový reliéf)
- Největší – Šumava (lesy, ledovcová jezera, rašeliniště)
- Nejmenší – Podýjí (kaňonovitá údolí řeky Dyje)

Ochrana přírody v ČR:

NP VE SVĚTĚ

- Největší – Grónský (9x větší než ČR)
- Nejstarší – Yellowstone (1872; největší v USA)
- Asie – Příbajkalský, Zabajkalský NP (největší nádrž pitné vody na světě)
  - Sundarbans (Indie) – ochrana tygrů
- Afrika – Serengeti (Tanzánie) – býložravci, šelmy
- Austrálie – Kakadu - krokodýli

NÁRODNÍ PARKY: USA, KANADA

NP V KANADĚ (43)

Yosemite

- Národní park v horách Sierra Nevady
- Yosemiteký národní park je přirozenou krajinou s lesy, horami, vodopády, jezery, sekvojemi.
- Rozprostírá se na ploše 1170 mil čtverečních (cca 3080 km²)
- V roce 1864 Kongres vyhlásil Yosemite prvním státním parkem v Kalifornii a v roce 1890 národním parkem USA.

Yellowstone

- Je nejstarším národním parkem na světě
- Byl založen v roce 1872 presidentem USA Ulysem Simpsonem Grantem
- Je zde okolo 110 **vodopádů** a velké množství horských pramenů, bublajících bahnitých jam, horských jezer, **kaňonů**, erodovaných lávových proudů a gejzírů.
- Nejznámějším gejzírem je Old Faithful, jenž tryská průměrně po 79 minutách do výšky 36 m
- Pro Yellowstonský národní park jsou charakteristické také četné **fumaroly** (vývěry horkých plynů) a bublající bahenní sopky.

Grand Canyon

- Jeden ze sedmi přirozených divů světa
- Grand Canyon ukazuje působivou ukázkou eroze a přirozené zemské krásy
- je chráněn jako národní park od roku 1919
- Šířka a hloubka kaňonu není všude stejná, protéká tu řeka Colorado
- Kaňon představuje výsledek protichůdných tektonických sil, které po miliony let formovaly zemský povrch. Na dně kaňonu je možné vidět ty nejstarší horniny

Vzpomenete si
ze zeměpisu 6.
třídy na to, jak
může být
utvářen reliéf
země?

Jací činitelé měli
hlavní slovo při
tvorbě této
oblasti?

vítr, voda,
teplo

Serengeti

- Tanzanie, v okolí Viktoriina jezera
- pakoňové, zebry, žirafy, lvi, gepardi, leopardi, hyeny, sloni nebo nosorožci
- Travnaté savany, poměrně dost zásob vody

NP Krka v Chorvatsku

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10123424944-chorvatske-narodni-parky/207562230730005-krka/>

OPAKOVÁNÍ NÁRODNÍCH PARKŮ

1. Známý NP v Chorvatsku
2. Největší NP na světě
3. Známý NP, kterým protéká řeka Colorado
4. Jeden ze známých ruských NP
5. Nejslavnější africký NP
6. Americký NP známý gejzíry, horkými prameny
7. Australský NP chránící populaci krokodýlů

Zdroje dat

- Autorem materiálu a všech částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Barbora Jurčíková
- Použitý software: MS Power Point 2007
- AUTOR NEUVEDEN. *Ministerstvo životního prostředí. Národní parky* [online]. [cit. 2.6.2013]. Dostupný na WWW: http://www.mzp.cz/cz/narodni_parky
- AUTOR NEUVEDEN. *Národní parky a chráněnné krajinné oblasti v ČR* [online]. [cit. 2.6.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=mapaCHKO>
- AUTOR NEUVEDEN. *Yosemite NP* [online]. [cit. 2.6.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.infousa.cz/clanky/yosemitsky-narodni-park.html>
- AUTOR NEUVEDEN. *Grand canyon NP* [online]. [cit. 2.6.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.infousa.cz/clanky/grand-canyon-arizona.html>
- AUTOR NEUVEDEN. *Yellowstone National Park* [online]. [cit. 2.6.2013]. Dostupný na WWW: http://en.wikipedia.org/wiki/Yellowstone_National_Park?oldid=373477385
- AUTOR NEUVEDEN. *Serengeti* [online]. [cit. 2.6.2013]. Dostupný na WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Serengeti>

Zdroje obrázků

- **Snímek č. 6:** AUTOR NEUVEDEN. *Regionální pracoviště - AOPK ČR* [online]. [cit. 8.8.2013]. Dostupný na WWW: http://www.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/aopkcr/aopk-cr!/ut/p/c5/DcrdFoEwAADgZ_EAzlYr6bKafghDI7vpzOZMSkmRs6fnfLcfYOCv4Z9S8aFsG16DHLBZsU13rh3aFowyZMNkRZHn08CEcwiWgKm6vfznKRf9F7frES_wvte-dc8QWq5oui6joEsqGfH3jeTmq39FLkGjEFILc4RJR8R1Xn-x4T2hESQOxRupfGa6jUx3YRxWWk2LuxLOTA9bkZOLXWceDYPhHCC70XfVyUdMTkcJ3bPxIC1PHT_aGifgWZ0nPyvldC0!/?sentByLeftNavigation=true
- **Snímek č. 9:** AUTOR NEUVEDEN. *US National Parks* [online]. [cit. 8.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.mapsofworld.com/usa/national-parks/>
- **Snímek č. 10:** AUTOR NEUVEDEN. *Trail Canada - Discover Canada's National Parks* [online]. [cit. 8.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.trailcanada.com/destinations/>
- **Snímek č. 11:**
- AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/13/Tunnel_View%2C_Yosemite_Valley%2C_Yosemite_NP_-_Diliff.jpg
- AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/70/Yosemite_national_park_mirror_lake_2010_u.JPG
- **Snímek č. 12:** AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e2/Upper_Terraces_of_Mammoth_Hot_Spring_s.jpg

Zdroje obrázků

- **Snímek č. 13:**

- AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f5/Grand_prismatic_spring.jpg

- AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/df/Old_Faithful_Geyser_Yellowstone_National_Park.jpg

- **Snímek č. 14:**

- AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2d/Grand_Canyon_-_North_Rim_Panorama_-_Sept_2004.jpg

- **Snímek č. 15:**

- AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/cc/GrandGranyon-sunset.jpg>

- **Snímek č. 16:**

- AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/00/Wildebeest-during-Great-Migration.JPG>

- AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia.org* [online]. [cit. 11.8.2013]. Dostupný na WWW: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/d/d0/Serengeti_-_Stefan_Swanepoel.jpg

